

KANON

“KUTSAL KİTAPLARIN YENİ BİR YORUMU”

KANON

“KUTSAL KİTAPLARIN YENİ BİR YORUMU”

قَانُون

MURAT UKRAY

2016

Κανών | קנה

ﷲ ﷻ ﷴ

ISBN: 978-605-7748-15-7

eISBN: 978-605-9654-54-8

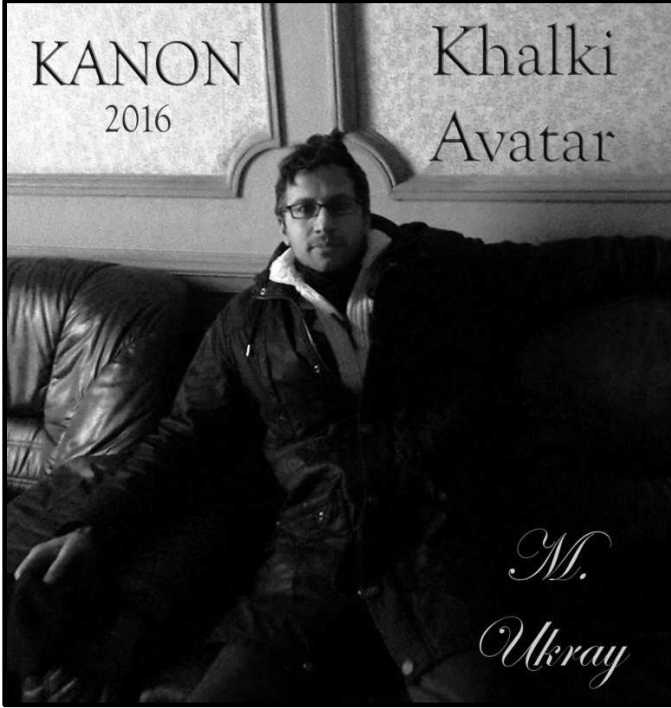
© Copyright, All Right Reserved

Tüm hakları yazara aittir. İzinsiz kısmen ya da tamamen kopyalanamaz.

K A N O N

YAZAR HAKKINDA

(MURAT UKRAY)

Murat Ukray, aynı zamanda yayıncılık da yapan yazar, 1976 yılında İstanbul'da doğdu. Üniversite'de *Elektronik Mühendisliği* okuduktan sonra, *Yazarlık* ve *Yayıncılık* hayatına atıldı. Yayınlanmış -14- kitabı vardır. Kanon Yazarın 11. Kitabıdır.

* * *

Yazarın yayınlanmış diğer Kitapları:

- 1- Kiyamet Gerçekliği (*Kurgu Roman*) (2006)
- 2- Birleşik Alan Teorisi (*Teori – Fizik & Matematik*) (2007)
- 3- İsevilik İşaretleri (*Araştırma*) (2008)
- 4- Yaratılış Gerçekliği- 2 Cilt (*Biyokimya Atlası*)(2009)
- 5- Aşk-ı Mesnevi (*Kurgu Roman*) (2010)
- 6- Zamanın Sahipleri (*Deneme*) (2011)
- 7- Hanımlar Rehberi (*İlmihal*) (2012)
- 8- Eskilerin Masalları (*Araştırma*) (2013)
- 9- Ruyet-ul Gayb (Haberci Rüyalar) (*Deneme*) (2014)
- 10- Sonsuzluğun Sonsuzluğu (114 Kod) (*Teori & Deneme*) (2015)
- 11- Kanon (Kutsal Kitapların Yeni Bir Yorumu) (*Teori & Araştırma*) (2016)
- 12- Küçük Elisa (Zaman Yolcusu) (Çocuk Kitabı) (2017)
- 13- Tanrı'nın Işıkları (Çölde Başlayan Hikaye) (*Bilim-Kurgu Roman*) (2018)
- 14- Son Kehanet- 2 Cilt (*Bilim-Kurgu Roman*) (2019)

www.ekitaprojesi.com/authors/murat-ukray

www.kiyametgercekligi.com

* * *

İÇİNDEKİLER

KANON NEDİR?-----	13
KHALKİ AVATAR KİMDİR? -----	17
GİRİŞ-----	20
KAN'ON KELİMESİ'NİN KÖKENİ & ESKİ MISIR -----	20
ESKİ ANTLAŞMA KANONUNUN GEÇERLİLİĞİ -----	24
YENİ BİR "KANON" YAZILABİLİR Mİ? -----	25
TARİHSEL VE İDEOLOJİK AÇIDAN KAN'ON'UN ANLAMI: -----	28
TANRI VAHYİ'NİN DEVAMI OLAN KUTSAL KİTAPLARIN'IN DEĞİŞMEZLİĞİ MESELESİ -----	37
Eski Ahid'in "Kanon" Oluşumu -----	37
Yeni Ahit'in "Kanon" Oluşumu -----	45
Kanon Listeleri: -----	49
KISACA ROMA TARİHİ [M.Ö. 750 - M.S. 1453]:-----	52
İLAHİ DİNLERİN KİTAPLARININ OLUŞUMU -----	64
DA VINCI ETKİSİ:-----	87
DAN BROWN VE HRİSTİYANLIĞA ETKİLERİ -----	87
YENİ AHİD'İN ESKİ EL YAZMALARI -----	100
Kodeks Alexandrinus -----	104
Kodeks Vatikanus -----	105
Kodeks Sinaticus -----	105
John Rylands Papirüsü -----	106
Arsoinoe Yazmaları -----	106
Chester Beatty Papirüsleri -----	107
Eski Ahid'in Diğer Çevirileri -----	112
Kanonik İncillerin Kabul Edilmesi ve İznik Konsili -----	114
Rahip Arius'un Tevhid İnancını Savunması: -----	116
İznik Konsülü'nde Diğer Yaşananlar: -----	119
Ölü Deniz Tomarları "The Dead Sea Scrolls" -----	123

TARİHSEL BAKIMINDAN KİTAB-I MUKADDES'İN METİNLERİ NASIL DEĞERLENDİRİLEBİLİR? -----	130
A. Bibliografik Test-----	131
B. İçsel Kanıt Testi-----	134
C. Dışsal Kanıt Testi-----	138
PEYGAMBERLERE GÖRE (NEBİ'ÎM) KUTSAL KİTAP'IN DEĞİŞMEZLİĞİ -----	142
KİTAB-I MUKADDES VE KURAN-I KERİM ARASINDAKİ DEĞİŞİK VAHİY KAVRAMLARI -----	148
Kur'ân'a Göre Hz. Muhammed Kendi Dönemindeki Mevcut Olan Kutsal Kitab'ı Tanrı'nın Kelâmı Olarak Kabul Ediyordu -----	154
Kur'ân'a Göre Mü'minler, Kutsal Kitaplar Arasında Hiçbir Ayrım Yapmazlar -----	164
Kur'ân-ı Kerim'e Göre Allah'ın Kelâmı Değiştirilemez -----	170
Kur'ân'a Göre Allah'ın Kelâmı Bizzat Allah Tarafından Korunmaktadır-----	174
İSLAMİYET ÖNCESİ KUTSAL KİTAP, KANONİK YAHUDİ-HRİSTİYAN YAZITLARI VE DİNLERE GENEL BİR BAKIŞ VE SONUÇLAR -----	181
TARİHİN AKIŞINI DEĞİŞTİREN İSLAM ÖNCESİ İNDİRİLEN KANON'LAR -----	192
İSLÂMİYET'TE “NESİH”: “ÖNCEKİ KUTSAL VAHYİN İPTAL EDİLMESİ” MESELESİ -----	213
KUR'ÂN'A GÖRE DE ALLAH'IN KELÂMI EBEDİYETE KADAR GEÇERLİ KALACAKTIR -----	225
KUTSAL KİTAPLARIN DEĞİŞİP DEĞİŞMEMESİ ÜZERİNE FELSEFİ DÜŞÜNCELER VE BAZI MANTIK MESELELERİ -----	236
A. “A Priori” meselesi (Önyargı) -----	239
B. “Petitio Principii” (Kıyas) meselesi -----	240
C. “Argumentum Ad Ignorantium” (Bilinmezlik, Agnostik) Kanıt -----	242
D. Argumentum Ad Hominem (Tartışmaya dayalı) Kanıt-----	244
E. “Argumentum Ad Verecundiam” (Otorite) Kanıtı-----	246
F. “Argumentum Ad Baculum” (Baston) Kanıtı -----	248
G. “Argumentum Ad Populum” (Halk) Kanıtı-----	250
H. “Argumentum İp Se Dixit” (Temelsiz) Dogma -----	251
I. “Argumentum Non Sequitur” (Akla Dayalı) Kanıt -----	253
J. Doğru Akıl Yürütme-----	257

K A N O N

YENİ ANTLAŞMA KANONU -----	263
GİRİŞ-----	264
ESKİ ANTLAŞMA KANONUNUN GEÇERLİLİĞİ -----	266
YENİ ANTLAŞMA KANONUNUN OLUŞUMU -----	273
YENİ ANTLAŞMA KANONUNUN ÖNEMİ: -----	281
NEDEN BİR YENİ ANTLAŞMA KANON’U GEREKLİDİR? -----	281
KANON’UN GÜNÜMÜZDE YAPTIĞI DEĞİŞİKLİK:-----	289
APOKALİPTİK BİR ÇAĞ’A GİRERKEN - 'KIYAMET ÇAĞI'NA- GÖRE 'YENİ BİR KANON'UN GEREKLİLİLİĞİ -----	289
KANON-BİRİNCİ KİTAP:	
KHALKİ AUM KİTABI -----	302
GİRİŞ:-----	302
KUR’AN-IN KANONİK YORUMU -----	307
KANON-İKİNCİ KİTAP:	
KHALKİ AVATAR KİTABI-----	346
GİRİŞ: İSA MESİH’İN HAYATI: -----	348
İNCİL-İN KANONİK YORUMU -----	354
KANON TERİMLER SÖZLÜĞÜ -----	432

* * *

ÖNSÖZ

Günümüzde, yeni nesiller, daha doğrusu “eşiği atlamış bir kesim”, “Kâinatı” da kapsayacak şekilde artık geniş ufuklu bir perspektife sahipler, teknoloji ve kitaplar sayesinde... Öyle ki, bu yeni çağla birlikte dua ve ibadetin de belirli bir yeri ve zamanı yok. Zaman ve Mekandan bağımsız bir şekilde, isteyen istediği yerde Allah’a ulaşabiliyor, dua ediyor. Mabet duvarları arasına sıkıştırılmış “Tanrı’nın Evi” kavramına artık günümüzde pek sıcak bakmıyorlar. İbadethaneler tenhalaşırken, artan genç ve dinamik toplumlar ve nüfusla birlikte çevreyle bütünleşme ve internet çağıyla birlikte mobil iletişim ve globalizasyon ile birlikte anlık veri ve kitle iletişimi, bilginin anlık işlenişi ve iletişimi de yoğunlaşıyor.

Sanki, bu noktada hacmi tasavvur bile edilmeyecek çok daha büyük, sanki tüm dinleri de içerisine alan bir yapı şeklindeki, büyüklükte bir “Evrensel Bir Mabet’in” farkına varılıyor.

“Tanrı’dan korkma” şeklinde değil; ama “Doğa sevgisiyle” ve “Tabiatla iç içe olma” ve “Merhametli” olma duygusu ve “Tanrıyla birleşme, Evrensel bütünleşme” kavramları gün geçtikçe artıyor! Ve Tabiat’da “görevi” olmayan tek bir canlının bile bulunmayacağını bilincindeler. “Zararlı Hayvan”, “Zararlı Bitki” söylemleri onlara çok uzak!

Kobay olarak kullanılan bir fare veya bir maymun için veya eziyet görmekte olan bir kedi veya köpek veya diğer bir canlı türü için meydanlar doluyor! Veyahutta Türkiye’de yaşanan “Gezi Parkı” eylemlerinde çok daha belirgin ve bariz bir şekilde bir sosyolojik örnek şeklinde derinleşerek birkaç on ağaç için

kitleler ölümüne bütünleşebiliyorlar. Bu örnekler, tarihteki daha önce yaşamış kavimlerle karşılaştırıldığında, benzersiz birer sevgi numunesi gibi görünüyor, bir bilinç kayması ve kritik bir “ALTINÇAĞ”, “BİLGİ ÇAĞI” eşğine gelindiği mesajını veriyordu.

İşin ilginç yanı; Kuran-ı Kerim “Oku” diye başlıyor... Fakat şu bir gerçek ki, içeriğinde de “başka bir kitap okuma” mealinden tek bir ayet yok! Sadece “oku”, demesi “*neyin okuyacağımızı*” veya “*neyin okunacağı*” meselesinin ucunu açık bırakmıştır. Belki de tek bir kalıp yok, “*Okunması gereken Tüm Kainat*”, ve Kainatın tümü belki de “*Dev bir Mabel ve Yaratıcı tarafından yazılmış Sayısız Kitaplar Bütünü*”..

Elinizdeki Eser, bu yönde yazılmış -Çok yönlü- -33 yıllık- Teolojik bir çalışmanın ürünüdür..

KANON NEDİR?

"KANON", yeni çağın bir "KUTSAL KİTABI" yazılsa ve kesintisiz devam eden TANRI / ALLAH VAHYİ'nin uzun zamandır beklenen yeni bir uzantısı ve evrensel mesajı gönderilse, bu ne olurdu? Ne söylemek ve mesaj vermek isterdi? Düşüncesi doğrultusunda oluşturulmuş bir Kutsal Kitap tematiğidir. Kanon ayrıca etimolojik olarak, çok eski Hint metinlerinde dahi "KHALKİ AUM" veya "KHALKİ AVATAR" olarak GELECEĞİ müjdelenen ve Alemler ötesinden gelen eski çağlara ilişkin değil de daha çok AHİR ZAMAN, KIYAMET ile ilgili kavramların ne anlama geldiğini açıklamak üzere yazılmış, MESİH & MEHDİ ÇAĞI öğretisinin bir kitabı veya bu yöndeki bin yıllardır süregelen bir düşüncenin de devamıdır. Bu düşünce, Kanon'un geçmişten günümüze uzanan, günümüzdeki uzantısıdır..

"KANON"un izini tarih içinde geriye doğru sürdüğümüzde ise, çok eski tarihlerde, ayrıca Hz. Musa'nın tabletlerinde bile, "KAMON veya CANAAN" olarak vaad edilmiş topraklar veya kutsal kanunlar/yazıtlar anlamında geçen ve daha sonraki yüzyıllarda Yahudi-Hristiyan gnostik öğretiyle saklı belgelerle tarih içinde nesillerden nesillere taşınarak günümüze kadar ulaşan "KAMRON-KUMRAN" yazıtları ismiyle anılan ve oradan Hristiyanlık-İsevilik'in gnostik öğretisiyle Esseni (Sion) tarikatına aktarılan, ve günümüze kadar ulaşan ve/fakat asıl öğretisi hemen hemen tüm ezoterik kültürlerde ve kutsal metinlerde bildirilen KIYAMET'e yakın gönderileceği ve açıklanacağı bildirilen *(Mehdi veya Mesih Düşüncesi bu kitap boyunca konu-*

muzun dışındadır ve burada bu konuya girilmeyecektir de) bir Kutsal Metin dizisinin literatürüne ilişkin (Kumran –Qumran– Yazıtlarının günümüzdeki bir benzeri gibi de düşünülebilir), dinleri tek bir çatı altında toplama ve tüm kutsal kitapların içinde barındırdıkları KIYAMET yorumu yönünde bir ilahi kategorizasyonu, APOKALİPTİK ÖNGÖRÜ ve ETİK, AHLAKİ ve hemen hemen tüm kutsal kitaplarda yer alan SON GÜN’e ilişkin KURALLAR VE UYARILAR BÜTÜNÜNÜ ve tüm kutsal metinlerin vahiyssel bütünlüğüne ve hepsinin ortak olarak, ALLAH’tan geldiğine ilişkin bir EZOTERİK YENİ ÇAĞ KUTSAL KİTAP yorumlamasıdır da diyebiliriz. Buna ilişkin pek çok hikmet öyküsü İKİNCİ KANON kitabında “KHALKİ AVATAR”da ele alındı.

Bu noktada, KAN’ON, bu yönüyle biraz da Yuhanna’nın VAHİY KİTABI’na da benzetilebilir. Çünkü, günümüzde yüzünün tümüne birden (*tek bir coğrafyaya değil!*) baktığımızda şunu görürüz: Kıyamet’e belki de her zamankinden çok daha yakın bir çağdayız ve/fakat buna rağmen pek çok din var, belki hepsi bir yerlerde ilahi tek bir kaynaktan beslendiğini gösteren öğeler içeriyor (*Tek tanrılı dinlerden, Afrikadaki ilkel kabile dinlerine kadar*) ama bunları tek bir çatı altında birleştiren veya birleştirmeye çalışan bir mekanizma yok. Diğer bir önemli konu ise, yaşadığımız çağda ZAMANIN KISALMASI ve zorunlu ihtiyaçların, her üç tek tanrılı din ile diğer dinlerdeki; ibadet, infak, oruç, dua vs. yapılaş şekilleriyle ilgili bir düzenleme içerir. Kanon, bu konuda bazı ön görüler de sunar, kendi içerisinde zamanımıza yakın mümkün görünen çözümleri, evrensel düzeyde tek bir yapıda KIYAMET zamanı dilimiyle bağlantılı olarak değerlendirir. Buna ilişkin pek çok kurallar bütünü ve yaratılıştan günümüz medeniyetine uzanan insanın kısa yaşam öyküsü BİRİNCİ KANON kitabında –KHALKİ AUM’da– ele alındı ve KIYAMET uyarıları sona erdi. İşte, bu düşünce ve

bunun devamı ise, Kanon'un geçmişteki, günümüzle bağlantılarını sağlayan köprülerinin halatlarının uzantısıdır..

KANON, ÜÇ ANA BÖLÜMDEN OLUŞUR:

- 1- ESKİ KUTSAL METİNLERİN VE KİTAPLARIN (KUR'AN, İNCİL, ve TEVRAT) GENEL BİR DEĞERLENDİRİLMESİ VE ALLAH VAHYİNİN DEĞİŞMEMEZLİĞİ VE KIYAMET'E KADAR KESİNTİSİZ DEVAM EDECEĞİNİN İSBAT EDİLMESİ,
- 2- "KHALKİ AUM KİTABI" -
"KUR'AN'IN KANONİK YORUMU" - "99 KANON"
- 3- "KHALKİ AVATAR KİTABI" -
"İNCİL'İN KANONİK YORUMU" - "303 KANON"

Kanon Kitabı Amblemi

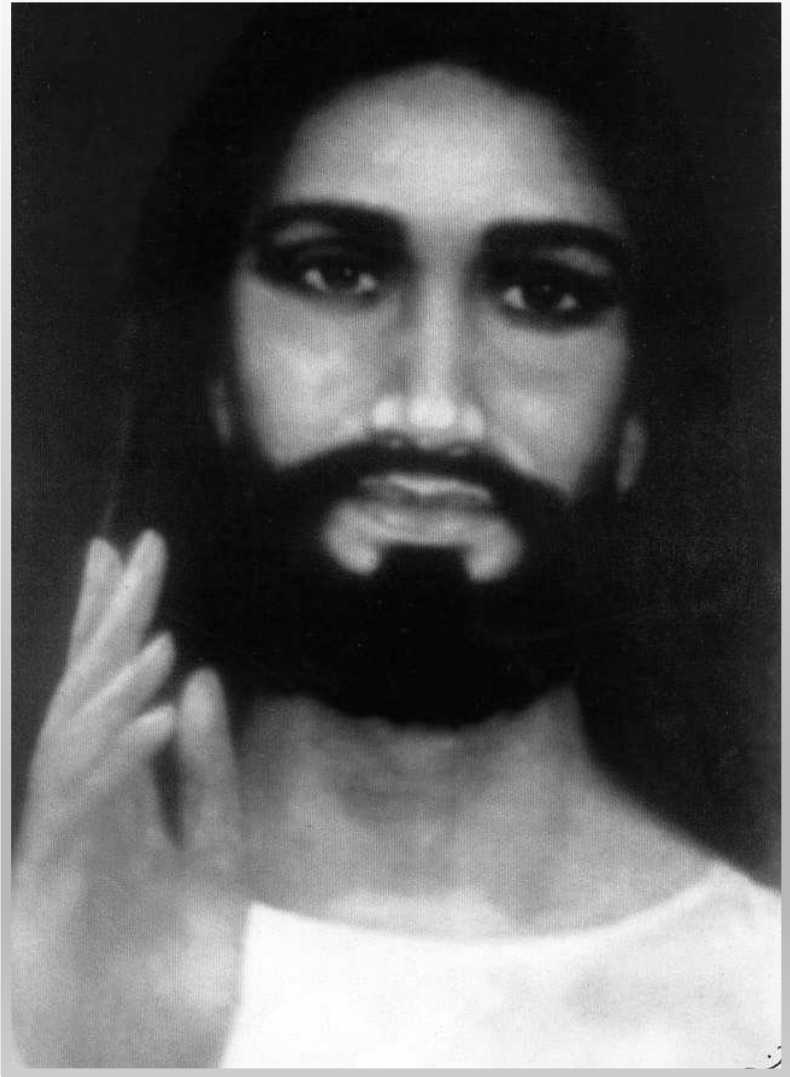
Sembolik Anlamı; Bütün dünya toplumları
için, Evrensel Kod;

"TEK DİN" , "TEK ALLAH", "TEK MABED",
"TEK MİLLET", "TEK DEVLET" ..

K A N O N

KHALKİ AVATAR

KİMDİR?

Khalki: The Next Avatar of God
Avatar: And the End of Kali-Yuga Age
But it is also Khalki Avatar:

"When Jesus comes second time Jesus will have other name call Khalki Avatar who will destroy world and start New World. Worldwide people believe Jesus Second Come because all religion books explained about Jesus Second Come. After Jesus come he will remove all realigions on the earth and rule the world. "

(An excerpt from "The Vedic Prophecies" who facts to help clarify who is and who cannot be considered the avatara of Lord Kalki)

As the 10,000 year period of the Golden Age within Kali-yuga comes to a close, the lower modes of material nature will become so strong that people will lose interest in spiritual topics. Everyone will become godless. The devotees, *bhaktas*, and sages that are left on the planet by this time will be so unique in character, and peculiar compared with the rest of society, that they will be ridiculed and hunted down in the cities for sport like animals. Thus, they will flee the cities to live underground in caves or high up in the mountains, or simply disengage from the earthly plane of existence. They will even leave the once pious land of India, as explained in the *Kalki Purana*, wherein Vishnuyasha said: "At present, the pious Brahmanas have left this country (India), having been chastised by the powerful Kali, who is envious of saintly persons, and who destroys the practice of religious principles."

(*Kalki Purana* 2.45)

In this way, genuine saintly or spiritually advanced persons will disappear from the face of the earth. That is the time when the dark influence of the age of Kali will become so dominant, unleashing all of its influence, that all of the prophecies, as described in Chapter Four, will manifest without hindrance.

Things will become so bad as the years go by that this world will be like one of the hellish planets in which people are born to suffer. There will be corruption in government and police, and they will be no better, worse in fact, than common criminals. Common citizens will have no protection. They will be subjected to the worst of crimes with no solution. Everyone will be fighting with each other. The world will slide into a state of constant war and chaos. Finally, after 432,000 years from the beginning of the age of Kali, Lord Kalki will appear as the twenty-second *Avatara* of God.

* * *

GİRİŞ

KAN'ON KELİMESİ'NİN KÖKENİ & ESKİ MİSİR

Etimolojik olarak, “Κανών | קָנֶה” (Kanon/Kamon) olarak

Grekçe/İbranice ve “قَانُنْ” (Kanon - Canon) olarak da Arapça/Sami dilinden ödünç alınmış ve orjinal olarak “Kamış” veya “Kamıştan yapılmış Kano veya Ölçü veya Yazım Aleti -Kalem-” anlamına gelen çok eski bir kelimedir. Hatta, M.Ö. 1600'lü yıllarda kullanımda olan bu kelime, Hz. Mu

sa'nın İsrail oğulları'nı Mısır'dan çıkardığı sırada, Allah tarafından vadedilmiş topraklar olarak bilinen bugünkü İSRAİL / FİLİSTİN bölgesine de ismini vererek -CANAAN/KANAN- veya Sami dilinde -KENAN- olarak daha sonraki yüzyıllarda türetilerek kutsal metinler boyunca aktararak günümüze kadar gelmiş çok nadir bir isimdir.

İlk zamanlarda (M.Ö. 2000'e kadar uzanan Yusuf Peygamber dönemi ve Öncesi), Eski Mısır'da, Zamanla bu kelime “ölçme kamışı” (kural, standart veya ölçü) anlamına gelmişti, daha sonra da resmi olarak kutsal yazıları içeren “Kanun”, “Liste” veya “Tablo” anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Hristiyanlığın gelmesiyle birlikte ise, Kilise bağlamında, ilk üç yüzyıl boyunca Hristiyan inancının doktrinsel ve ahlaki kurallarına

hitaben kullanılmıştı. 4. yüzyılda Eski ve Yeni Antlaşma'yı oluşturan kitapların listesine hitaben kullanılmaya başlandı. Bugün yaygın olan anlamı da budur. "Kanon" artık yetkili "Kutsal Yazılar" olarak kabul edilen, başkası eklenmeyecek üzere kapatılmış belgeler birleşimi anlamında kullanılır.

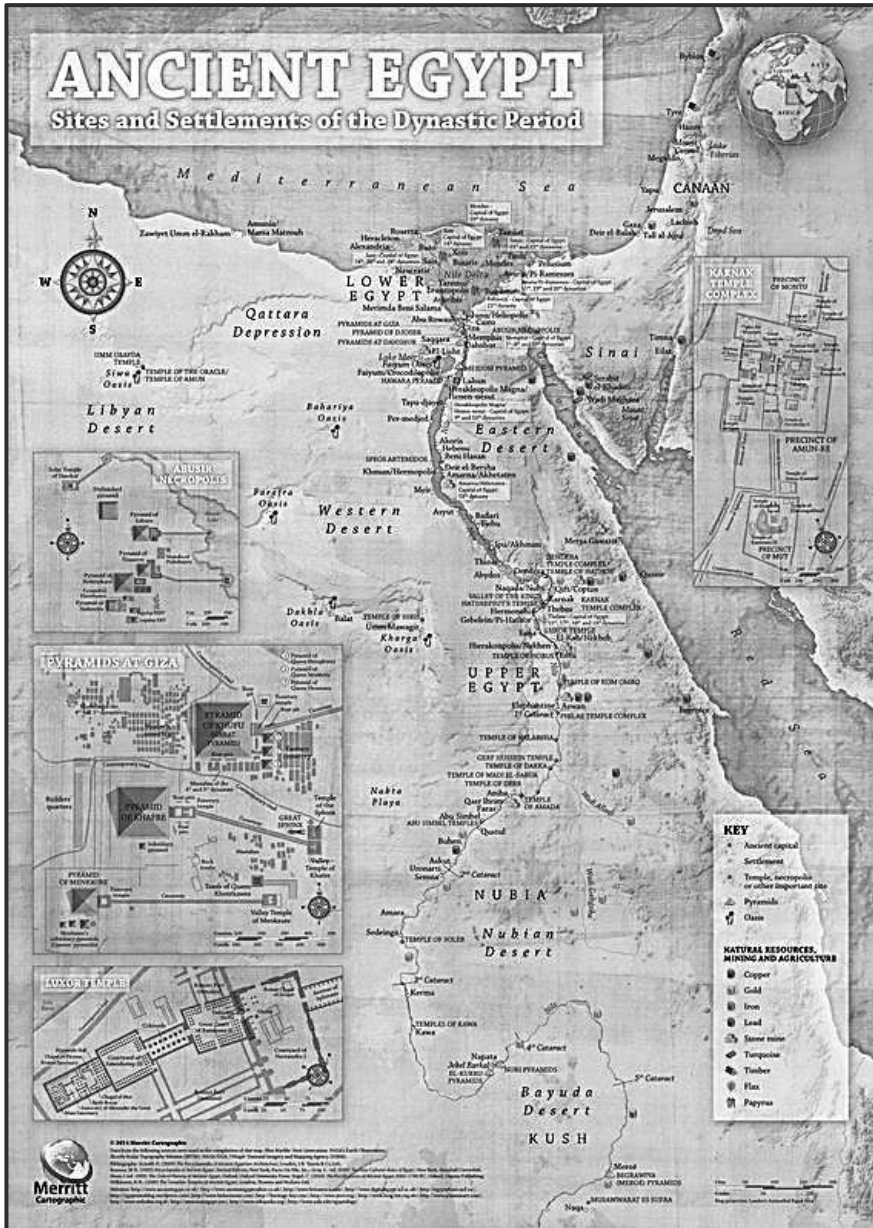
Egyptian hieratic numerals (mathematical papyrus, c. 1600 BC)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
units					⌒	⌒	⌒	⌒	⌒
tens	^	^	^	^	^	^	^	^	^
hundreds	^	^	^	^	^	^	^	^	^
thousands	^	^	^	^	^	^	^	^	^
tens of thousands	1								
hundreds of thousands	^								

© 2003 Encyclopædia Britannica, Inc.

Bilinen en Eski Mısır alfabesinde sayılar [*Hieratic Numbers*]

Kanon (Canon): Bir diğer Literatür anlamında da, Yetkin ve bağlayıcı hükümler ve uygulamalar içeren ve birçok kitaptan yapılmış alıntılarla oluşturulmuş kurallar kitabı olarak da tanımlanabilir. Hatta, Türkçe'deki "Kanun" sözcüğü buradan gelir. Ama batılıların kullandığı anlamıyla 'Canon', Türkçede bilindiği ve kullanıldığı anlamda 'Kanun' değildir; belki bir tür dini ilham veya vahiyle yazılmış ve sabit olarak belirlenmiş "*Değişmeyen İlmihal ve Yasalar Bütünü*" gibi anlaşılması da gerekir.

Medeniyetin ve Bugünkü anlamda ilk şehirci yapılanmanın olduğu
Eski Mısır Medeniyeti.

Tabii ki ilk Hristiyanlar'ın elinde bir Yeni Antlaşma kanonu yoktu; elçiler ve diğerleri tarafından vaaz edilen Müjde'ye ve bugün 'Eski Antlaşma' olarak adlandırdığımız kanona dayanıyorlardı. O zaman Yeni Antlaşma kanonuyla ilgili karşımızdaki *tarihsel* soru, bugünkü Yeni Antlaşma'yı oluşturan 27 kitabın diğer edebi eserlerden farklı ve daha yetkili olduğuna nasıl karar verildiğidir. Bunun yanıtı Kilise Babaları'nı dikkatlice okumakta yatar. Tarihsel olarak, inceleyeceğimiz ilk bölümlerde, her Yeni Antlaşma kitabının Kanon'a (Kutsal Yasalar ve Kitaplar bütünü'nün tarihsel oluşumu) nasıl dahil edildiğini kısaca gördükten sonra; genel olarak ortak kabul gören bu büyük çalışmaların ve Kutsal Kitapların günümüze kadar gelen bütün bu materyallerinin nasıl bir araya getirilmiş olduğu konusunu detaylıca incelemekle Kanon'a başlayacağız.

Ancak, Kanon'la ilgili su yüzüne çıkan *teolojik* sorular birçok açıdan daha önemlidir ve kesinlikle günümüz açısından daha fazla tartışılmaktadır. Kanon ve yetki (*Allah'ın yazı üzerindeki Yetkisi*) arasındaki bağlantı nedir? Hangisi önce gelir, kitabın kanonik konumu mu, yoksa işlevsel yetkisi mi en önemlidir? Metnin yetkisiyle onun kanonik konumunu tanıyan (kimine göre "kabul eden") kilisesel bedeninin yetkisi arasındaki ilişki nedir? Kanonun dış hatlarıyla ilgili ilk kilisenin nedenleri (vardıkları sonuç demek yerine) bugün bizim için de geçerli mi? Değilse, vardıkları bu sonuçlar tehlikede mi? Aşağıdaki bilgilerde, bu sorularla ilgili derinlemesine bir araştırma yoktur. Sadece, bugün tartışılan konulardaki en önemli noktalar üzerine yüzeysel çalışmalar ve elimizdeki tarihsel kanıtların bize işaret ettiği yönle ilgili birkaç ipucu vererek, asıl üzerinde durmamız gereken tarih içinde yeni bir Kanon oluşumunun neden gerekli olduğu konusuna geçeceğiz.

ESKİ ANTLAŞMA KANONUNUN GEÇERLİLİĞİ

Bir Yeni Antlaşma'ya giriş kitabı, Eski Antlaşma kanonunun gelişimi üzerindeki karmaşık soruları yanıtlamak için doğru yer değildir. Ancak bir soru tartışılmalıdır, çünkü Yeni Antlaşma kanonunun gelişimiyle ilgili anlayışımızı etkiler: Yeni Antlaşma kanonunun şekillendirilmesinde örnek olacak, “kapalı” bir Eski Antlaşma kanonu halihazırda var mıydı?

Son iki yüzyıldır çoğu kişinin hemfikir olduğu ancak son zamanlarda tartışılan görüşe göre Eski Antlaşma, İbrani kanonunun üç bölümüne göre, üç adımda kanonik olarak kabul edildi. Tevrat (Musa'nın Beş Kitabı ya da Yasa) İ.Ö. 5. yüzyılın sonlarına doğru kanonik olarak kabul edildi; gönderilen diğer İsrail Peygamberleri aynı konumu İ.Ö. 200 yılı civarlarında aldı; Yazılar da İ.S. 1. yüzyılın sonlarına doğru Jamnia (ya da Javneh) Konseyi'nde kanonik olarak kabul edildi. Benzer süreci takip ettiğimizde aynı sürecin İncil'in son halinin toplanması için İznik Konsülü'nde de yapıldığını görürüz. Kur'an'ın toplanması ve yazıya, kağıda geçirilmesi ise Son Halife Hz. Osman zamanına dayanır, bugün elimizdeki en eski kutsal kitap metinlerinin kaynakları budur.

Yeni Bir "Kanon" Yazılabilir mi?

İçinde “yasakların, günah ve sevapların” görece farklı bir şekilde düzenlendiği yeni bir kutsal metin düşünün?

Öyle bir kitap ki; içinde insanları belirli bir yönde şartlandırmak için korku ve ümit ikileminde bırakmadan, örneğin çerisinde ne “Cehennem Tasvirleri” gibi korkutucu sahnelerin var olduğu, ne de “Cennet Tasvirleri!” Ama buna rağmen, saf Allah inancı var ve Ahiretin olacağı kesin bir dille isbat edilmiş olsun ve mutlaka Kıyamet’in geleceği ve Yeniden Diriliş konuları da.. Öyle ki, buna göre, ne kimse dinde zorlamayla aforoz edilip çarmıha geriliyor, ne de taşlanarak öldürülüyor!

Kimseye ne “Çeşitli Ödüller” vaat ediliyor, ne de korkutucu ağır “Cezalar!” Bununla birlikte, sadece iman esasları ve Allah’a ve Kıyamet Günü’ne dair anlatıların olduğu teslimiyet

şartları bulunsun. Üstelik, temsili bir Vaftiz yok, İkona yok, haç/hac yok, Adak ve Kurban gibi benzeri zorunlu ritualler de yok!

Ayrıca, zoraki bir Tapınak da yok, belirli bir Tapınma şekli de. Bununla birlikte, sadece istediğiniz zaman Allah'ı hatırlayıp dua ve istekte bulunabileceğiniz bir dini düşünün! Dolayısıyla, burada sabit bir yer ve şekilde belirlenmiş, herhangi bir Mabet yok, ve İbadet şekli de yok!

“Evet, evet.. şeklinde kurallar ve yasaklar listesini uzatırsak, yazılabilir böylesi bir kitap ve kadim zamanlardan bu yana da dinlerin Gnostik öğeleriyle ele alan Tarık/Tarikat ve Yol'lar ve bunların öncüleri tarafından yazılıyor da zaten, her ne kadar “Kutsallık” iddiası” taşımasalar da.. Hatta, bir zamanlar Yahudilik ve Hristiyanlık içinde sırf bu ekolleri devam ettirmek için kurulan tarikatlar bile vardı. Örneğin, sürekli çöllerde inziva halinde insanlardan ve medeniyetten uzak yaşayan “*Esseniler*”le “*Maccabiler*” buna iyi birer örnektir.

Hatta daha ileri gidersek, Hz. İSA'nın öldükten sonra arkasında direkt olarak kendisinden kalan hiçbir yazılı metin bırakmadığı meselesi de çok ilginçtir, hakeza bu Hz. MUHAMMED için de geçerlidir, diyebiliriz ki, çünkü Kur'an Hz. Muhammed'in zihnine Cebrail AS. vasıtasıyla vahiy olarak indiriliyor ve sonradan O da sahabeleri ve yazıcıları vasıtasıyla kayda geçiriliyordu. Dolayısıyla, diyebiliriz ki, hiçbir ilahi vahiy peygamberlerin kendisi tarafından yazılmamıştır, öncelikli olarak vahiy Allah ile Peygamber arasında bir iletişim metodu olmuştur ve öncelikli olarak onun zihninde inkişaf ettirilmiştir, kağıt ve yazı suretinde değil. Bu süreci, Hz. MUSA'ya kadar devam ettirirsek, Sina Yarımadasındaki kutsal dağda Musa As'a Allah tarafından direkt olarak indirilen ve taşlara yazılan 10 emiri içeren kutsal taş tabletler dışında; direkt olarak yaratı-

cıdan gelen tüm kutsal metinler, onların önce zihnindekilerinde inkişaf ettirildikten sonra, kendilerinden duyup öğrenen yazılı metin olarak kayda geçen kendilerinden sonraki kişiler ve Havariler ile Sahabeleri tarafından yazılıp tamamlanmıştır..

“Bitsin artık bu vahşet” yazılı pankartlar elden ele dolaşıyor!

“Etyemezlerin”, “Vejetaryenlerin” sayıları çığ gibi büyüyor...

Bir “otoyol” için ormanların tıraşlanmasını kabul edemiyorlar.

Kantarın topuzunu kaçıran bu kesim belki “teknolojik” yeniliklere de karşılar!

Pahalı da olsa “Organik” ürünleri tercih ediyorlar!

Burada dikkat edersek, aslında belirgin bir kalıpsal mabed yeri olmayan veya ibadet şekli olmayan, ama buna rağmen “Kutsal olmayan” ve “Adı konulmamış” “Yeni bir Din” doğuyor sanki...

Kutsal olmayan “Kitaplar” sayesinde belki de! Öyle ki, herkes şunu soruyor: Yazarları kim peki bu yeni dinin, bir nevi “Ahir zaman peygamberleri” rolünü üstlenen...?

Öyle veya böyle; nasıl isimlendirilirse isimlendirilsin bir “Yaratan” güç var! Allah, Tanrı, God, Elohim, Vishnu.. vs. nasıl tanımlarsanız tanımlayın, her kavim/toplum kendine göre nasıl isimlendirirse isimlendirsin, ortak olarak hepsinde sınırsız bir güce sahip olan nihai bir yaratıcı sonsuz güç var. O güçle “uyumlu” olabilmenin yegâne yolu da “yaratıcının” koyduğu kurallar bütününe yaklaşabilmek ölçütünden geçiyor olmak ve “yaratılanı” korumak olsa gerek! Buna ne kadar yaklaşılsa o kadar yükseliyor insan Allah katında. Aslında, Yazı uğraşı da

bir nevi “Yaratıcı” olmayı gerektirir, çünkü ilham ve yazma yetkisini insana veren de yine Allah..

Bu Kitabın esas ana konusu gelince ise, Kanon burada saydıklarımızdan çok daha devrimci ve yeni iddialarla dopdolu olacak, her üç Kutsal Kitabı ortak bir paydaya alacak olan Kanon; Tevrat, Zebur, İncil., ve en sonuncusu, Kur’an’ı ortak bir paydada buluşturduğu gibi, başka bir misyonu da Kur’an’daki vahiyssel bilginin bir yenisinin bu modern çağa göre uyarlanması şeklinde yorumlanıp yorumlanamayacağına kapı açıyor ki, bu yönde türünde yapılmış tek ve ilk örnek olacaktır, kitap kısaca özetlersek şunu demeye getiriyor sonucunda:

"Tanrı & Allah", Kur’an ve diğer kutsal kitaplardan sonra, tüm toplumları ve dinleri, ve insanlığı topyekun içerisine alan “Yeni Bir Kutsal Kitap” indirse insanlığa ne söylemek isterdi?"

İşte, bu noktada bu çalışma vahiy ve ilham ilişkisinin tarihsel olarak kesintisiz devamı sonucunda, bir nevi “Tanrı’nın Zihnini Okuma Çalışması” da olacaktır..

Tarihsel ve İdeolojik Açıdan Kan’on’un Anlamı:

"Kanon" tarih içinde farklı anlamlarda kullanılmış bir terimdir. Bu Kitap’la birlikte tarihte her ne kadar ilk kez bir 'Kutsal Kitap' anlamında kullanılacak olsa da; sadece dinsel anlamda değil, Siyasal/Dini/Edebi/Sosyal, *Kanon* teriminin tarih boyunca, ta Eski Mısır ve çok eski çağlardan beri, geçirdiği evrim sürecinde kazandığı belli başlı anlamları şöyle sıralanabilir:

1. Kilise Yasası (Kutsal Yasalar); bir kilise kurulunun belirlediği yasalar bütünü (Eski veya Yeni Ahitteki resmi veya gayir-resmi bazı metinler, kitapların tümü).

2. Laik Yasa, Kural ya da Yasalar bütünü (Örneğin, Ülkelerin ve Devletlerin kanunları, yasaları).

3. Genel kural, temel ilke, ölçüt (Evrenseldir, Örneğin, Müzik ve Matematikte olduğu ve kullanıldığı gibi).

4. Kilisece Kutsal Kitap'ın bir bölümü olarak kabul edilen kitapların (Örneğin, İnciller'in, Kanonik İnciller) tümü.

5. 'Külliyat' anlamında, belli bir yazara vb. ait olduğu kabul edilen kitaplar ya da yapıtların tümü (Örneğin; Vahiy Kitabı, Kumran yazıtları, Risale-i Nur Külliyyatı, Mesnevi gibi ilham eseri yazılan esinlemeler, büyük ve geniş yazmalar vb. eserler).

6. Bir çağda veya dönemde, önemli ya da temel oldukları kabul edilen yapıtlar, yazarlar, vb. tümü (Örneğin, Platon, Aristo veya Budha'nın eserleri gibi).

Yine tarihsel tespitlere göre;

1. Kanon; 16. yüzyıldan önce sadece teolojik bir anlam çerçevesine sahipken, 16. Yüzyıldan sonra 'Seküler' (Din-Dışı) bir anlam kazanmaya da başlamıştır. 16. Yüzyıldan önce *Kanon*;

a) Kilisenin kurallarına göre yaşamayı seçmiş din adamı,

b) Kilisenin çıkardığı kural, kanun ve yönetmelikler,

c) Kilise'nin özgün kabul ettiği İncil metinleriyle, yine Kilise'nin Azizler arasına kabul ettiği yeni isimlerin eklenmesiyle oluşan kutsal metin ve kişilerin listesi,

2. 16. yüzyıldan itibaren ise;

a) Ferman, kural, kanun, temel ilke, 'Aforizma',

b) Bir konunun sistematik ve bilimsel sunuluşuna ilişkin prosedür,

c) Konunun otoritelerinin belirlediği kıstas ve kriterlere ilişkin yargılar, vb. gibi anlamlar yüklenmiştir. Bugün, edebi anlamda 'Kanon' derken kastedilen anlam bütün bu yukarıdaki anlamların bir harmanlaması şeklinde oluşmuş görünüyor:

d) *Bir otoritenin veya devletin kutsadığı, desteklediği, reklamını yaptığı yazarlar listesine ve eserlere, kutsal sayılan metinlere, bu listeye, hazırlayanlara ve isimlere verilen izin, onay (Örn. Magna Carta Kanunları veya Fransız İhtilali Bildirgesi veya Komünist Manifesto).*

Bunlardan başka bir de genel anlamda 'Edebiyat Kanon'u vardır. Peki, öyleyse *edebiyat genel anlamında -yazılı-* kanon nedir?

Edebiyat Kanunu, bir ülkede bir veya birden fazla otoritenin belli yazar ve eserleri sürekli gündemde tutarak, onların çeşitli yollarla reklamını yaparak, eserlerini sık sık basarak oluşturulan bir kanondur. Özellikle, son yüzyıl içinde ideolojilerin ülkeler üzerinde hegemonya kurma süreçlerinde, kanonik yapılanmalara büyük önem verdikleri görülür. Örneğin, Rusya'da Zhdanov'un, Çin'de Mao'nun, Almanya'da Hitler'in, İtalya'da Mussolini'nin sanat ve edebiyat üzerinde kurduğu baskıyla oluşturmaya çalıştıkları kanonlar örnek olarak verilebilir. Bu süreçte sanatçılardan, yazarlardan rejimi anlatmaları, rejimin yerleşmesi için eser vermeleri istenmiş, hatta sanatçılara baskı uygulanmıştır. Öyle ki, tarihin çeşitli dönemlerinde bazen dini metinler ve kitaplar bile bunlardan etkilenmiştir. Dolayısıyla, buradan görebiliyoruz ki, artık Kanon genel anlamda günümüze kadar gelen evrimleşmiş anlamıyla, hem dini bir otorite kitabı olabilmenin yanında, yasaları da düzenleyebilen bir siyasi

otorite veyahutta Kanunlar ve Yasalar bütü şekline de anlaşılabilir. çok geniş bir sahada uygulamaları olan dini ve dünyevi işleyişi düzenleyen bir Kutsal Metin olarak da anlaşılabilir.

Buraya kadar anladığımız kadarıyla, bir metnin *edebiyat kanonu* içinde görülmesinin/gösterilebilmesinin ölçüleri/ölçütleri var. Biraz bu ölçülerden bahsederek önemli sonuçlar çıkaracaktır?

Kanonu, tarihsel anlamıyla, en yalın anlamda "seçkin yazar, şair ve eserler listesi" olarak düşünürsek bir yazar, şair veya eserin *edebiyat kanonu* içinde yer almasında 'ÜÇ FARKLI ORGAN'ın (DİN, DEVLET ve YASA'lar bütünü) rol oynadığını düşünebiliriz. Dünyevi anlamda bu sınıflandırma, YASAMA, YÜRÜTME ve YARGI olarak tanımlanmakta ve DİN KURUMU ise DİYANET başlığı altında ayrıca bir kategoride değerlendirilmektedir. Fakat, buradaki, BU KİTAP boyunca bahsettiğimiz genel "DÜNYEVİ VE UHREVİ KANON" anlamı apayrı bir mevzu olup, bu tüm 4 faktörü birden kapsadığı ve BÖYLE OLMASI GEREKTİĞİ varsayılacaktır. Bu söylemler, Tanrı'nın Dünya'nın İşleyişine Koyduğu Sabit Kanunlar, Kurallar ve Peygamberlerin söylemleriyle, Devletlerin yapısal birleşiminin bir arakesiti olarak da düşünülebilir ki, bu Kitap'ta bahsettiğimiz 'EVRENSEL KANON'un anlamı ve hedefi de bu olarak anlaşılmalıdır. Bu organları "Türkiye'de ve Dünya'da Kanon" şeklinde ütöpik bir başlıkla, kısaca şöyle sınıflandırabiliriz:

1. Yazarlar, aydınlar, öğretmenler, gazeteler ve dergiler, topluca basın, yayın dünyası.

2. Siyaset, devlet, parti, ideoloji, rejim, topluca yönetim erkini oluşturduğu mekanizma.

3. Halk veya toplum, topluca sivil ve toplumsal yasalar bütününi yöneten ahlak kuralları ve gelenekler toplamı.

4. Allah tarafından, peygamberlerine bildirilen yasalar, kanunlar veyahutta onların ardından gelenler tarafından edebiyyata ve metinlere aktarılan kutsal yasalar bütünü ile kutsal metinler, anlatılar, hikayeler. Bu eser boyunca bu madde diğerlerine merkez teşkil edecektir.

Peki, Edebiyat veya Kutsal kanonu oluşturmada, *Ulus Devletlerin* (onların kuruluş biçimlerinin) etkisi var mıdır? Türkiye, bu açıdan ne tür bir özellik gösterir?

Türk edebiyatında kanonun hangi aygıtlar tarafından şekillendirildiğinin iyi tespit edilmesi gerekir. Kanon'un bugün için daha çok anlaşıldığı kadarıyla "*kutsanmış yasalar ve kitaplar bütünü*" çağrışımını taşıyan bir kavram olduğundan bahseder. Uluslaşma sürecini geç ve erken tamamlayan, uluslararası kanon açısından iki farklı durumla karşılaşırız. Bu süreci geç tamamlayan ulus-devletler gerilimlerle kuruluyor ve kendi gerilimini üretiyor. Örneğin, İngiltere gibi ulus devletini görece sükunet içinde, kendisiyle barışık olarak kurmuş ülkelerde (bunların sayısı çok değil) bir kanon (Devleti ve Dini aynı anda idare edebilen bir Kutsal Yasalar Bütünü) yoktur, çünkü ortada "Bu kanondur" diyecek bir otorite, bir siyasi iktidar yoktur ve olmamıştır da. Yine diğer bir örnek ise, Türkiye gibi İslam ülkelerinde de; bu kez Devlet, Parti, İdeoloji gibi yüce ve yüksek kabul edilen, tam ya da yarı kutsal bir aygıtın bulunduğu ve devlet sanatçısı, parti sanatçısı, ideoloji sanatçısı, rejim sanatçısı olarak kimlerin kanon içinde yer alması gerektiğini belirleyen aygıtların varlığı kanonu önemli bir sorun haline getirmektedir. Yani, Türkiye'de de bir kanon oluşturma çabası çok eskiden beri vardır, fakat bu çabanın çok başarılı olduğunu söylemek güçtür.

Dünya'daki diğer örneklerle baktığımızda ise, Rusya, Almanya, İtalya gibi uluslaşma sürecini geç tamamlamış devletlerde I. ve II. Dünya Savaşı öncesinde ve sonrasında görülen kanon yaratma çabalarının biraz farklı bir tezahürü de Türkiye'de görülmüştür. Ancak, özellikle tek partili yıllarda belirginleşen bu kanonlaştırma faaliyetlerinin çok titiz araştırmalarla ortaya konması gerekmektedir. Kanon'u, Kanonlaştırmayı tek bir yönüyle ele almak mümkün değildir çünkü.

Bu kavramın ülkeden ülkeye, rejimden rejime değişen çok çeşitli tezahürleri mevcuttur. Farklı organlar, farklı araç ve yöntemlerle sanatçıları, din adamlarını, edebiyat yazarlarını kurmak istedikleri kanonun içine çekmek, onlara dünya görüşlerine uyan eserler yazdırmak istemişlerdir. Küçük bir örnek verecek olursak, bu süreçte 'Karagöz piyesleri ile bazı halk hikayelerinin bile rejimi benimsetmek için kullanıldığını görürüz.' Yine İslam, tarihinde Emeviler ve Abbasiler dönemine gidersek, bazı gerçek olmayan hadislerin ve peygamber tarafından söylendiği nakledilen sözlerin çarpıtılarak devlet otoritesine uygun bir şekilde işlenip, dini bir ritüel ve gelenek halinde bid'atlere yol açacak şekilde bir 'Kutsal olmayan ama Devlet tarafından tanınan ve resmileşen Hadis Külliyyatı' ve buna bağlı bir 'Dini ekol ve gelenekler Kanonu' oluşturulduğunu görürüz. Bu mesele, bu kitap boyunca da sıkça irdelleyeceğimiz bir olgudur.

Dünya sınırları olmayan tek bir dünya devletine doğru gidiyor demiştik ya, gelişen Teknoloji, İnternet, ATM'ler ve bütünleşen ve sınırları kaldıran bir dünyada yaşanan son SOSYO/POLİTİK, SOSYO/EKONOMİK vs. ve özetle tüm SOSYO/AKTİVİTELER, artık 200 küsur farklı ülke tarafından sınırları belirli devletlerden çok, artık birbirine kolayca karışab-

ilen, KÜRESEL ve GLOBAL bir dünya toplumunun hızla oluşmaya başladığına da işaret ediyor.

Kitapta örnek olarak verilen Amerika içinde bile artık tek bir toplum yerine Çinlisi Hintlisi, Meksikalısı, Almanı, Fransızı ve İngilizli ve diğer milletleri ile amerikanın bu dünya devletine örnek bir model teşkil ettiği de vurgulanıyor, tabi bu görüş yeni KANON için de büyük haklılık işaretleri ve değişim habercileri olarak değerlendirilebilir, çünkü artık çok daha iyi görebiliriz ki, dünya bu yeni yüzyılda bu yeni Kanonik kuralara göre şekillendirilecektir, kitabın hemen giriş kısmında da ifade edilen bu önemli sloganı bir kez daha burada hatırlarsak ve tekrarlırsak:

“TEK MİLLET, TEK DEVLET, TEK ALLAH, TEK DİN” kavramı, işte yeni bir çağa girerken, bu Kanon'un yeni dünyasını tanımlıyor.

Peki, buradan ne sonuç çıkar? Madem, şu an dünyanın uzun bir süredir gidişatından görebildiğimiz bu sonuç, bu yol su götürmez ise, nihayetinde dünya artık ayrı ayrı devletler veya ayrı ayrı kuvvetler veya paktlar sisteminden çıkmalı mıdır? Ayrıştırmacı politikalar ve dinler, sistemler yerine birleştirici ve tek merkezi bir yapı oluşturan tek bir dünya devleti ve inancı ve sistemi mi kurgulanmalıdır? Bu düşünce, günümüzde yaşanan sorunlar, İslam devletlerinin bir çıkmazın içinde olması, gittikçe terör üreten ve yozlaşan aykırı islami düşüncelerle esas Kur'an'ın gerçek mesajından uzaklaşmayla neticelenen kısır bir döngü içinde olması, aynı durumun Hristiyanlığın içinde (Kilise Kurumu) bile var olması ve artık hemen hemen her din dikkatlice sorgulandığında, Yahudilerin ise azınlıkta kaldığı bir dünyada, gittikçe önem kazanmaktadır. Hatta, artık diyebiliriz ki, tüm insanları kucaklayan, ayrı ayrı dinler yerine tek bir evrensel yeni din mi gelmektedir bu çağda? Evet, aynen öyle de

tüm devletler ve sistemleri dahi ortadan kalkıp tek bir merkezli akılcı dünya devletinin olması veyahut hiç devlet olmaması tüm ayrışmacılıkların ve çatışmalardan, fikir ayrılıklarından elbette daha iyi bir çözüm üretebilir, ve hatta belki de en mükemmel çözümdür. İşte, aslında en başta demiştik, hızla şekillenen bu yeni çağda, Kanon'daki kitabın girişindeki "*tek devlet*" "*tek millet*" "*tek din*" "*tek allah*" mesajının ve felsefesinin en büyük sonuçlarından birisi de belki budur...

Netice olarak, Türkiye'de ulus devletin "*Evrensel bir Kanon*" oluşturma teşebbüslerinde nerede durduğunu anlayabilmek için özellikle tek partili yılların Siyaset-Edebiyat ilişkisini ayrıntılı bir şekilde incelemek gerekir. Burada, bir cemaat veya ülkedeki bireylerin üyelerinin ortak bağlarını ve yaşam şeklini belirleyen ve anlamamızı sağlayan "*Hikayeler toplamı*" olarak tanımladığı *Evrensel Kanon* teriminin içerisini doldurmaya çalışırsak, bizim literatürümüzdeki hangi kanonlardan söz etmeliyiz? Bu konuya, isimler ve eserlerle açıklık getirebilmek mümkün müdür? Türkiye'de belirgin bir şekilde ön plana çıkmış olan cemaatlara (veyahutta kesimlere) ait birer edebiyat kanonunun, sabitleşmiş eserlerin & külliyatların olduğunu söylemek gerekecektir. Bu kesimler en bilinen ve genel anlamında, Ülkücü/Milliyetçi/Turancı, Marksist, islamcı, Kemalist ve Nurculuk adı verilebilecek olan topluluklardır. O halde, Türkiye'de bu kesimlere ait kendilerince kutsal ve değişmez kabul edilen, yani Ülkücü/Milliyetçi/Turancı/Nurcu bir edebiyat kanonu, Marksist bir edebiyat kanonu, İslamcı bir edebiyat kanonu, Kemalist bir edebiyat kanonunun varlığı açıklıkla görülecektir. Bu kesimler kendilerine ait edebiyat kanonuna uyan eserlere ağırlık vermekte, hatta bazıları ülkenin kendi resmi dininin ana kitabı olan Kur'an'dan çok onları okumakta, onların okunması için çaba harcamakta, yayınevleri de kendi kanonlarına uyan bu eserleri sık sık basmaktadır. Peki, ama bu kesimlerin kendi-

lerine ait kanonlar evrensel bir mesajı var mıdır? Buna verebileceğimiz cevap kısaca '*hayır*' olacaktır, çünkü bahsedilen kanonların takipçileri belirli ve küçük bir coğrafya ve kesim için yazılmıştır diyebiliriz. Dolayısıyla, bu noktada her üç büyük dini ve dünyanın genelindeki coğrafyada bulunan insanları kapsayan evrensel bir kanon maalesef bulunmamaktadır ki, zaten bahsedilen kanonların yazılış amacında böyle bir evrensellik ve bütüncüllük görülmemektedir.

Türkiye'de *evrensel bir kanon* oluşturmada akademisyenlerin, edebiyatçıların, din adamlarının, yayıncıların, gazetelerin, kitapların, ve edebiyat dergilerinin, Türkçe/Edebiyat/Din ders kitaplarının ve bu derslerin müfredat programlarının uygulamada hangi oranlarda etkileri olabilir ve ne gibi değişiklikler yapılması gerekir?

Kanon oluşumunda devletin, yayınevlerinin, eserlerin, yazar ve şairlerin, din adamlarının, hatta reklamların ve tanıtım yazılarının, bu şair ve yazarların eserleri üzerine yazılanların, kutsal kitaplar üzerine yazılan ve günümüze uyarlanan haşiyelerin, dergi ve gazetelerin, öğretmenlerin ve üniversite hocalarının, ders kitaplarının ve antolojilerin, kısacası bir ülkedeki tüm yazılı ve sözlü edebiyata dair herşeyin az veya çok etkisi vardır.

Ancak, her bir unsurun etkisini belli başlı somut örneklerden yola çıkarak yorumlamak gerekir. Sonuç olarak, Türkiye'nin bugünkü uçuk/medyatik edebiyat ve hatta gösterişe dayalı/belirli bir otoritenin yörüngesinde ve onun ilgisini çekmeye çalışan dini programların/kitapların sunulduğu ortamında "kanon" sözcüğü bir kavram olarak değer kazanabilir mi? Önümüzdeki süreçte ve değişen dünyada, *Kanon* sözcüğünün anlamının ve neye tekabül ettiğinin çok büyük bir okur-yazar kesimince bilinmediği bir toplumda, kanon sözcüğün değil;

“Ve vaki oldu ki, Musa bu **şeriatin sözleri** tamam oluncaya kadar onları bir **kitaba yazmağı bitirdiği zaman**, Musa Allah’ın ahit sandığını taşıyan Levililere emredip dedi ki:

Bu şeriat kitabını alın, ve onu Allah’ınız RABBİN ahit sandığının yanına, sana karşı orada şahit olsun diye koyun.”

(Tesniye 31:24-26)

Bu Tevrat ayetine baktığımızda, Tanrı’nın vahiy mesajı yazıldıktan sonra belli bir şekilde korunmuştur. Tevrât’ın Musa’ya verilenin aynısı olduğu ve hiç değişip değişmediği dogması, Rabbanî Yahudiliğin ve onun günümüzdeki uzantısı Ortodoksluğun temel inançlarından. Rabbanî kaynaklara göre, Musa’ya verilen aynısı olan bir standart Masoratik nüsha daima varolmuş ve Mabel’li dönem’de bu nüsha, Mabel’de (Bet Ha-Mikdaş) muhafaza edilmiştir. Diğer nüshalar, bu nüshadan kontrol edilip düzeltilmiştir.¹ Midraş Rabah’ın Dıvarim Rabah bölümünde, Musa onüç tane Tevrât nüshası yazdığı, bunların onikisini Oniki Sıpt’a dağıttığı ve birini de Ahit Sandığı’nın içine koyduğu ifade edilmiştir.² Ahit sandığı içine konan nüsha, standart nüsha olmuştur.³ Yahudiler ve Hristiyanlar için Eski Ahit’in “**Kanon**”-unun⁴ oluşumu M.Ö. 536’dan sonra Hz. **Ezra** tarafından yapılmıştı.⁵

Eski Ahid’in en erken listesi, Sardis’teki (bugünkü Sart köyü) Mesih inanlıların önderi **Melito** (M.S. 170) tarafından yazıldı. **Eusebius**’un (260-340) Kilisenin Tarihi adlı kitabına göre, “**Melito** arkadaşı olan **Onesimus**’a bir mektup yazdı. **Melito** bu mektubunda Eski Ahid’in 39 kitabından yalnız’a 27 tanesinden söz etmektedir.”⁶

1. Lewitts, Studies in Torah Judaism, ss. 20-21;

Adam, Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrât, 1997, s. 113.

2. Bkz. Midraş Rabah, Dıvarım Rabah, IX:9;

Adam, Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrât, s. 79.

3. Bkz. Tosefta, Baba Batra, 14a; Adam, s. 79.

4. Kutsal Kitap “**Kanon**” u: Yahudilerce veya Hıristiyanlarca

Kutsal Kitab’ın kabul edilen kitap dizisi veya listesi.

Kanonik Kitap, Hıristiyan Kiliselerince Hıristiyan Yazılarının kabul edilen kitaptır.

5. Jeffery, Grant, R., The Handwriting of God, s. 58.

“**Origen**’in (M.S. 185-254), Eski Ahid’in “**Kanon**” listesi hakkında söz edilen kitapları bugünkü 39 kitabın aynısıdır, ancak İbranilerin sayısına göre 22 tane sayılmaktadır. Hakimler ve Rut bir kitap; 1. ve 2. Tarihler ve 1. ve 2. Samuel birer kitap; Ezra ve Nehemya bir kitap; Yeremya ve Yeremya’nın Mersiye-leri bir kitap; ve Hoşea ve Malaki arasında 12 küçük peygamberin kitapları bir kitap sayılırdı. Böylece toplam 39 kitap sayılır.⁷

M. S. yaklaşık 90 yıllarında ünlü Yahudi tarihçi Flavius **Josephus (Yosefus)**, (M.S. 37-95) Apion’a Karşı (Contra Apionem) adlı kitabında, Yahudilerin 22 kitabından söz ediyor.

“Biz Yahudilerin arasında, birbiriyle çelişen on binlerce kitap bulunmamaktadır. **Tanrı tarafından vahye-dilmiş**, tarihin tüm çağlarını içeren **yirmi iki kitap var**. Bunların beşi Musa’nın kitaplarıdır, (Tanrı’nın şeriatını, başlangıçtan Musa’nın) ölümüne dek dünya tarihini içerirler. Yani üç bin yıl öncesini konu alırlar. Bu tarih-

ten **Xerxes**'in (M.Ö. c. 519-465) halefi **Artaxerxes**'in (M.Ö. ö. 338) egemenliğine kadar olan süre onüç kitapta kaydedilmiştir. Geri kalan kitaplar Tanrı'ya hamd ve ahlâkı düzeltme gayesini güderler."⁸

Profesör F. F. **Bruce**, D.D., F.B.A., İngiltere'deki Manchester Üniversitesi'nin Kutsal Kitap İnceleme ve Yorumu Kürsüsünde Rylands Profesörüdür. Prof. Dr. **Bruce**'e göre **Yosefus**'un 22 listesi, Yahudilerin geleneksel 24 listesinin aynısı olduğunu söylüyor. Çünkü, bazen Rut, Hakimler'in sonunda bulunuyordu, Yeremya'nın Mersiyeleri, Yeremya kitabının sonuna ekleniyordu.⁹

İskenderiye'li **Atanasyus** (M.S. 295-373), 367 yılında "Diriliş Mektubunda", verdiği bir vaazda, sözü edilen kitaplar bugünkü 39 kitabın aynısıdır der. İbranilerin sayısına göre 22 tane kitap sayılmaktadır. Ancak "**Ester**" kitabı eksik bulunuyor ve onun yerine "**Baruch**" eklenmiş bulunuyor. Hatta, bazı Yahudiler "**Ester**" kitabında "Tanrı"nın ismi bulunmadığı için "Ester" kitabını kabul etmiyordu.¹⁰

6. Eusebius, Historia Ecclesiastica, IV. 26;

Bruce, The Books and the Parchments, s. 100.

7. İbid, IV. 25; Bruce, The Books and the Parchments, s. 101;

Pache, The Inspiration and Authority of Scripture, s. 46;

Archer, A Survey of Old Testament Intruduction, s. 60.

8. Yosefus, Contra Apionem, 1:38-41.

9. Bruce, The Canon of Scripture, s. 33.

İsa Mesih ile aynı dönemde yaşamış İskenderiyeli Yahudi filozof **Philo**, (M.Ö. 30 - M.S. 40) Eski Ahit'in 39 kitabının, İbrani-lerin "**Kanon**" listesiyle aynı olduğunu kabul ediyordu.¹¹

Hayrullah **Örs**, Musa ve Yahudilik adlı kitabında Eski Ahit hakkında şunu yazar: "M.Ö. 300'e doğru da Tarihler, Ezra ve Nehemya bölümleri (indirildi). Bu son tarihten sonra Eski Ahit'in artık şimdiki şekilde kaldığı, hatta bir harfinin bile değiştirilmediği bir gerçektir."¹²

"Nasıl ki İsaac **Newton** (1642-1727) bize yerçekimi kanununu vermemişse, Kilise de bize Kutsal Kitab'ın "**Kanon**" listesini vermemiştir. Tanrı dünyayı yaratırken bize yerçekimi kuvvetini verdi, aynı şekilde Tanrı Kutsal Kitapları oluştururken, tek tek her kitabı vahiy yolu ile vererek "**Kanon**" listesini oluşturdu."¹³ Kutsal Kitab'ın "**Kanon**" oluşumu kendi kendisinin doğruluğunu kanıtlar. Geisler ve Nix'e göre, "Kanonik kitaplar Tanrı tarafından verilmiştir, ihsan edilmiştir ve insan tarafından sadece keşfedilmiştir."¹⁴ Şeklinde verilmiştir, ve insan tarafından sadece sonradan keşfedilmiştir der."

İlginçtir, Eski Ahit'in orjinallerinde, ne bölümler ne de ayetler vardı. Ancak M.S. 1244 yılında St. Cher'li **Hugo** de Sancto Caro (ö. M.S. 1263) (Hugo Kardinali) Kutsal Kitab'ı bölümler halinde böldü.¹⁵ İki asır sonra, M.S. 1445 yılında, Ham Mordecai **Nathan** bu aynı bölümleri, ayetler halinde tekrar ayırdı.¹⁶

Tevrât sayısız inanlılarca okunmuş ve koruna gelmiştir. Bir yerdeki nüshasında değişiklik yapılmış olsaydı, başka yerlerdeki nüshaları bu değişiklikten uzak kalırdı. Ve bugün çeşitli nüshalarda bu çelişkiler ortaya çıkardı. Ne var ki, hepsi birbirine uymaktadır. Kaldı ki, bu noktada "Kutsal Kitaplar tahrif edilmiştir, tamamen değiştirilmiştir" diyenlerin "gerçeğini"

ortaya koymaları gerekir. Bunu söylerken şunu iddia ederler: “Bunu hiçbir zaman yapamayacaklardır, çünkü “başka gerçeği” hiç olmamıştır.”¹⁷

10. Audet, “A Hebrew-Aramaic List of the Old Testament in Greek Transcription”, s. 135-154.

11. Bruce, The Books and the Parchments, s. 98.

12. Örs, Musa ve Yahudilik, s. 37.

13. Packer, God Speaks to Man, s. 81.

14. Geisler ve Nix, A General Introduction to the Bible, s. 221.

15. Bruce, The Books and the Parchments, s. 121.

16. Jeffery, The Handwriting of God, ss. 62-63.

Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesinden Prof. Dr. Baki **Adam**, Süleyman **Ateş**’in Tevrât ile ilgili görüşünü şöyle özetliyordu: “Ateş, Kur’ân’ın indiği dönemde sahih olan **Tevrât’ın sonradan değişikliğe uğradığını**, belki de İzzet **Derveze**’den etkilenerek, söylemekte, ancak daha sonra **Hz. Muhammed**’in peygamberliğinin Tevrât’taki delillerinin tahrif edildiği görüşünü **saçma bulmaktadır**. O, bu hususta şunları söylemektedir:”¹⁸

“Bir kavim, Hz. Peygamber’in sıfatlarını Tevrât’tan silmek için herkesin üzerine titrediği Kutsal Kitab’ın metniyle oynayamaz. Hiç kimse bunu yapamaz. Her halde Tevrât, tek nüsha değildi ve Yahudi milleti de Medine’de oturan üç kabileden ibaret değildi. Her kabilenin elinde Kutsal Kitab’ı vardı. Bunların hepsinin birden değiştirilmesi ma’kul mudur?”¹⁹

Ateş’in bu son cümlesi kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görünüyor. Yahudi cemaatleri hakikaten, o dönemlerde sadece

üç kabileden ibaret değildi. Birinci ve İkinci Sürgün’de, Yahudiler Filistin’den dağılmıştı. Kur’ân’ın oluştuğu dönemde, Yemen’de, Filistin’de, Irak’da, Hindistan’da, Habeşistan’da, ve Afrika’nın muhtelif ülkelerinde Yahudi cemaatleri yaşamaktaydı. Bağdat yakınlarındaki Sura ve Pumbethia Talmud akademilerinde, Filistindeki akademilerde (Bet-Midraş) Yahudilik çalışmaları devam etmekteydi. Bu cemaatlerin ellerinde Orijinal Tevrât nüshaları mevcuttu. İlk dönemde, Müslümanlarla muhatap olanlar da sadece Medine ve civarındaki Yahudi cemaatleridir. Dolayısıyla, bu cemaatler böyle bir değişiklik yapmaya kalkışsa bile, bu teşebbüs, diğer bölgelerdeki, özellikle Irak ve Filistin’deki cemaatlerden tepki görecekti. Çünkü, o cemaatler için henüz Hz. Muhammed’in ve İslâm’ın bir değeri yoktu. Ayrıca, Tevrât’ın Aramca (Targum), Süryanice (Peshitta), Yunanca (Septuagint), Latince (Vulgata) ve diğer birçok dilde tercümeleri bulunmaktaydı. İbn-i Teymiyye’nin deyimiyile, bütün bu nüshaların hepsinin birden değiştirilmesi mümkün değildir.”²⁰

17. Mir, Tanrı’nın “Telefon Numarası”: Gelişen Vahiy Yolları Üzerine Bir Çalışma, s. 33.

18. Adam, Tevrât’ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, ss. 384.

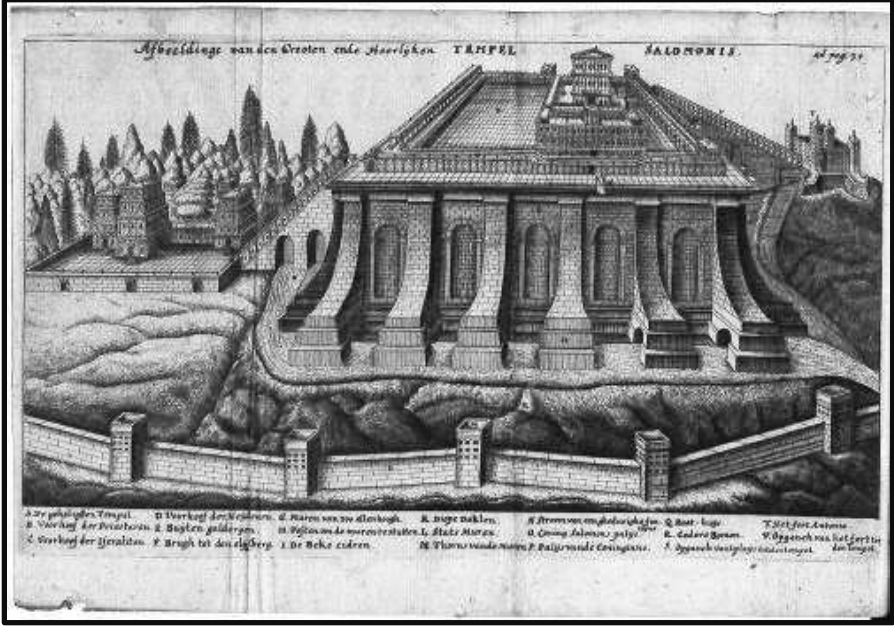
19. Ateş, “Cennet Kimsenin Tekelinde Değildir”, ss. 134-135.

20. Adam, Tevrât’ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, ss. 384-385.

İslâmiyetin başlangıcında herkes; Yahudiler, Hristiyanlar ve hatta müşrikler diye tanımlanan gruplar bile Yahudilerin Kut-sal Kitab'ı olan Tevrât'ın Allah tarafından Mûsâ'ya verilen özgün ve ilâhî kitap olduğunu kabul etmişlerdi. Öyle ki, Kur'ân da Tevrât'ın doğru yolu gösteren Allah'ın Mûsâ'ya indirdiği özgün ve ilâhî kitap olduğunu kabul etmiştir. İslâmiyetin başlangıcında Tevrât tahrif edilmiştir şeklinde bir kuşku veya sorun da yoktu. Çünkü, o gün bilinen dünyada herkes Tevrât'ın Allah tarafından Mûsâ'ya bildirilmiş olduğunu kabul etmektedirler ve konuda hemfikirdiler. Kur'ân da bu inancı kabul etmiş ve bundan dolayı kendi doğruluğuna kanıt olarak Tevrât'a uygun oluşunu göstermiştir. Tevrât'ın Rabbi'ni Allah olarak kabul etmişse, aynı Allah'a inandığını bildirmiştir. Ayrıca, bütün İsrail peygamber ve kitaplarını aynen kabul etmiş, onlara inandığını bildirmiştir. Dolayısı ile İslâmiyet'in başlangıcında İslâmiyet için ve Kur'ân için Tevrât'ın tahrif edilmiş olması diye bir sorun, bir kuşku kesinlikle yoktur. Kur'ân için de yoktur; çünkü Kur'ân kendi doğruluğuna Tevrât'ı tanık ve kanıt olarak göstermektedir. Hiç Tevrât'ın tahrifini ileri sürerek kendi kanıtını çürütür mü? Kendi tanığını yanlışlıkla, yalancılıkla suçlar mı? Değiştirilmiş, tahrif edilmiş olduğunu bildirir mi?²¹

21. Sezgin, Kur'ân'ın Tasdik Ayetlerinin Yorumu, s. 17.

Yeni Ahit'in “Kanon” Oluşumu

Resim: Kudüs'te ilk kez Süleyman AS tarafından inşa edilen Mabet'e ait tasviri bir çizim

“İşte, **RAB diyor**, İsrail evi ile Yahuda evi ile **“Yeni Bir Ahit”** keseceğim günler geliyor.” (Yeremya 31:31)

Bu ayet Yeremya kitabından ve İsa'dan yaklaşık 4-5 yüzyıl önce yazılmış, açıkça burada 'yeni bir ahit' olarak İsa'nın geleceğinin vurgulandığını görebiliyoruz. Mesih'in elçilerinden (havariler) hemen sonraki kuşağın Hristiyan yazarlarının hepsi de, İncil'in ilk dört kısmı (**Matta, Markos, Luka, Yuhanna**), **Pavlus**'un 13 mektubu ve Yeni Ahit'in diğer bazı kısımlarını Tanrı'nın esinlediği yazılar olarak kabul etmişlerdi. İnsanlar Tanrı'dan aldıklarını aktarmışlardı. Bu esinlenmiş kita-

pların listesine Yunanca'dan alınan ve “**standart ölçü**” ya da “**kural**” anlamına gelen “**Kanon**” adı verildi. “**Kanon**” ilk başta da söylediğimiz gibi, ölçü çubuğu anlamına geliyordu.¹

İncil, genel olarak imanlıların, ona ve isa'ya iman edenlerin tanımlamalarıyla biçimlenmiştir. Her kısım, Kutsal Kitap'a dahil edilmeden önce dört sıkı elemeye tabi tutuldu:²

1) Bir havari ya da havarilerden biriyle çok yakın ilişkide olan biri tarafından mı yazılmıştı? Kitap bir elçi tarafından ya da bir elçinin denetimi altında yazılmış olmalıdır.

2) İçerdikleri Kutsal Kitap'ın diğer bölümleriyle uyum içinde olan ruhsal niteliklerde miydi?

3) Kısımlar, evrensel imanlı toplulukları tarafından kullanılıyor muydu? Kitap geniş bir biçimde yayılmış ve her ulaştığı yerde benimsenmiş olmalıdır.

4) Kısımın kendisinde ilâhî olarak esinlendirildiğine ilişkin kanıtlar var mıydı? İncil'in gerçekliğinde kriterler bunlardı.

Şimdi elimizde bulunan İncil'in kısımlarından Mesih ve öğretisiyle ilgili olanlarını imanlı toplulukları hemen tanımışlardır. Örneğin, birinci yüzyıl Hristiyanlarının ileri gelenlerinden bir tanesinin bile İncil'in **Matta, Markos, Luka, Yuhanna** kısımlarından birini bile kabul etmediği, ya da temel Hristiyan inançlarına aykırı başka bir kitabı kabul ettiğine ait hiçbir tarihsel kanıt yoktur. İncil'in ilk dört kısmı ve **Pavlus**'un 13 mektubundan hiçbir zaman kuşku duyulmamıştır.³

1. Wimber, Dönüm Noktaları, s. 42.
2. Rhoton, İnanç ve Kanıt, ss. 99; Ryrie, Kısaca İncancımız, s. 3;
Thieme, Canonicity, s. 43; Kistler, Sola Scriptura, s. 75.
3. Rhoton, İnanç ve Kanıt, s. 100.

“Sevgili kardeşimiz **Pavlus**’un da kendisine verilmiş olan bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimizin sabrını kurtuluş fırsatı sayın. **Pavlus**, bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. **Mektuplarında** güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, **diğer kutsal yazıları olduğu gibi**, bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar.”

(2 Petrus 3:15-16)

Görüldüğü gibi, ilk yüzyıllarda hiçbir Hristiyan lider bugünkü İncil’de bulunan temel öğretilere aykırı öğretiler içeren hiçbir kitabı kabul etmemiştir. Hiçbir Hristiyan da Hristiyan olmayan tarihçi de İsa’nın havarilerine bir tek kitap verdiğini düşünmez. İncil’in Matta, Markos, Luka ve Yuhanna kısımları ilk yüzyılda yazılan yegâne dört müjde türünde küçük biyografik kitapçıklar idiler, ve Mesih’in yanında bulunanlarla çok yakın ilişkide olanlar tarafından yazılan tek ve yegâne dört müjdedirler. Hristiyan tarihçilerince oy birliğiyle kabul edilmektedir ki; Matta İncili **İbranice** olarak yazılmıştır.⁴ İbn el-Patrik (M.S. 389-461) Roma hükümdarı **1. Clodios**’un (M.Ö. 10 - M.S. 54) dönemi hakkında şöyle yazıyor: “Clodios zamanında Matta, İncil’i kutsal evde İbranice olarak yazdı. İncil müellifi Yuhanna da bu İbranice İncil’i Yunancaya çevirdi.”⁵ Dört ayrı yazar tarafından kaleme alınan bu kitaplar, dört ayrı açıdan İsa Mesih’in öğretisini ve yaşamını anlatır. Bunların a-

rasında hiçbir çelişki bulunmadığı gibi, birbirlerinin tamamlayıcısı olarak bir kişinin çeşitli açılardan çekilen fotoğrafları gibidir.

İncil (Müjdeler)'in Özellikleri ⁶

Muhatapları İsa'ya Bakışı

Matta Yahudiler İsa Kral olarak

Markos Romalılar İsa Hizmetçi olarak

Luka Yunanlılar İsa İnsan oğlu olarak

Yuhanna Evrensel İsa Tanrı'nın Oğlu olarak

4. Bivin, Understanding the Difficult Words of Jesus, ss. 45-55;

Bettenson, Documents of the Christian Church, ss. 26-28.

5. Zehre, Hristiyanlık Üzerine Konferanslar, s. 74.

6. İbid, s. 83; Wickwire, İlâhiyata Ait Bir Kaynak Kitap, s. 4.

Kanon Listeleri:

Tanrısal vahiy aldığı sayılan yazarlar listesini resmen kabul eden konseyler, aslında uzun yıllar genel olarak kabul edilmiş olan bir şey onaylıyordu. Konsey kitapların esinlenmiş listesini çıkartmadı, esinlenmiş kitapların bir listesini çıkarttı.”⁷

Benimsenen ilk kitaplar girişimi, M.S. 175 yılındaki **Muratorian Kanonu**’dur. İncil’in bu 27 kitaplık bir “**Kanon**” listesi Roma’daki kilisede bulundu. Bu eski yazıya “**Muratorian Fragment**”^{*} denilir çünkü L.A. **Murator**i bunu bulmuş ve 1740 yılında yayınlamıştır. Önemli olan bu; İncil’in “**Kanon**” listesi herhangi bir kilise bireyinin kararına dayalı olmayışdır. Bu kitaplar, çoğu Mesih İnancılılar tarafından başlangıçtan beri kullanılmış bulunuyordu. Ancak, M.S. 393 yılında **Hippona Konseyi**’nde bu 27 kitap İncil’in resmi “**Kanon**”u olarak belirtilmiştir.

Bu 27 kitap yeni bir yetki kazanmamış; sadece onların daha önceki var olan doğal yetkisi, resmi olarak kayda geçirilip belirtilmiştir. Dört yıl sonra, **Kartaca Konseyi**’nde (M.S. 397) İncil’in esas kitapları olarak, bu aynı 27 kitap tekrar resmen tanınmıştır.⁸

** Konuyla ilgili ayrıca bkz: “The Muratorian Fragment and the Development of the Canon”, Yazar: Geoffrey Mark Hah-neman, Clarendon Press, Oxford, 1992.*

İncil’in en eskilerinden biri 27 kitap olarak listesi, M.S. 367 yılında bulunuyor. İskenderiye’nin piskopos’u olan **Atanasyus**, kiliselere gönderilmiş Diriliş Bayramı ile ilgili bir mektubunda tüm 27 kitaptan söz ediyor.⁹ Kısa bir süre sonra

hem **Jerom** (M.S. 345-420) hem de **Ogüstün** (354-430) bu aynı “**Kanon**” listesini kullanıyordu.¹⁰

Kutu 4.3 – Yehova’nın Dâvûd ile olan Ahdi

İkinci Samuel 7, Ebedî Sözleşme ya da Dâvûdî Ahid’in vahyolunma hikâyesini nakleder. Yehova’nın Dâvûd’a olan sözünün özü aynı zamanda Mezmurlar 89’da da manzum biçimde nakledilmiştir:

“Ey Yehova! Senin vefalı işlerini devirler boyu ilahilerle öveceğim.
Nesiller boyu ağzım sadakatini bildirecek.

.....
Sen dedin ki, “Seçtiğim kulumla bir ahid yaptım;
Kulum Dâvûd’a yemin ettim:
Senin soyunu devirler boyu sürdüreceğim,
Tahtını nesiller boyu pekiştireceğim.”

.....
Kulum Dâvûd’u buldum,
Onu kutsal yağım ile meshettim,

.....
Onun önünde düşmanlarını paramparça ettim,
Ona nefret besleyenleri hep bozguna uğrattım.

.....
Eğer oğulları Kanunumu bırakır,
Hükümlerimin gösterdiği yoldan ayrılırlarsa,

.....
Suçlarının karşılığını değnekle,
Kabahatlerinin karşılığını dayakla vereceğim.
Fakat vefalı sevgimi ondan ayırmam,
Sadakatimi boşa çıkarmam.

.....
Onun soyu devirler boyu sürecek,+
Tahtı önümde güneş gibi parlayacak.” (satırlar: 1, 3-4, 20, 23, 30, 32-33, 36)

Origen M.S. 230 civarında şunu söylemiş: “Matta, Markos, Luka Yuhanna, Elçilerin İşleri, Pavlus’un 13 mektubu, 1 Petrus, 1 Yuhanna ve Esinleme tüm Hristiyanlar tarafından kabul edilmiş kitaplardır.”¹¹

“Eğer bir kişi farklı öğretiler yayar ve **doğru sözleri**, yani Rabbimiz İsa **Mesih’in sözlerini** ve Tanrı yoluna dayanan öğretiyi onaylamazsa, kendini beğenmiş, bilgisiz bir kişidir.”

(1. Timoteus 6:3-5)

7. MacDonald, Markos, Kutsal Kitap Yorumu, ss. 14-15.

8. Bruce, The Books and the Parchments, ss. 112-113.

Kistler, Sola Scriptura, s. 75.

9. Kistler, Sola Scriptura, s. 74.

10. Bruce, The Books and the Parchments, s. 109.

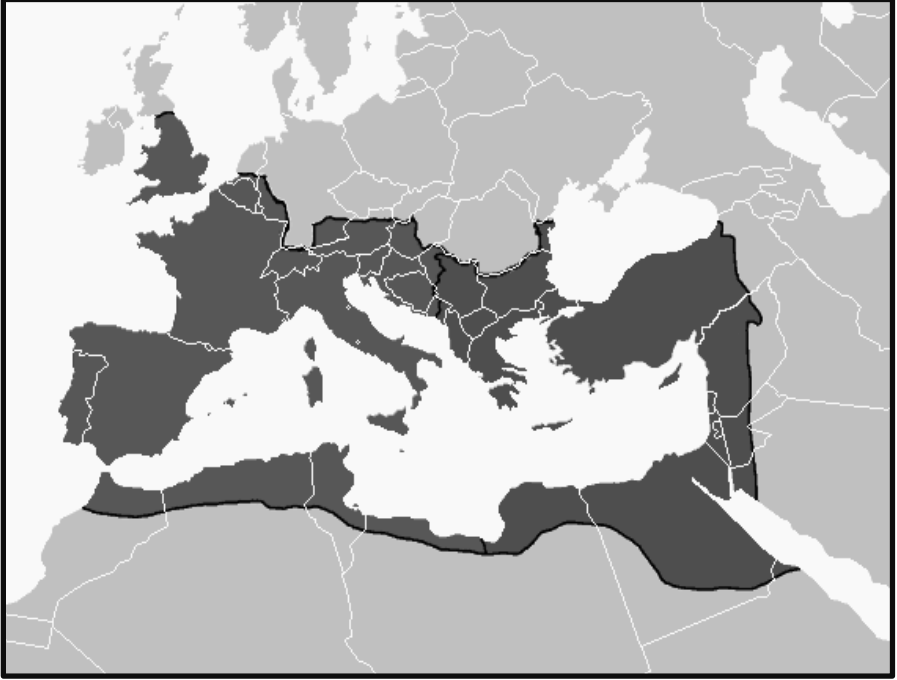
11. Eusebius, Historia Ecclesiastica, VI, 25, 4;

KISACA ROMA TARİHİ [M.Ö. 750 - M.S. 1453]:

En geniş sınırlarına ulaştığı yıllarda [M. S. 117] Roma
İmparatorluğu Haritası

Roma İmparatorluğu, dünya tarihinin en büyük imparatorluklarından birisidir, şimdiye kadar kurulan imparatorlukların da, gerek süreli oluşu, gerekse etkisi bakımından, en önemlilerindendir. Ayrıca bu, “Kanon” açısından da önemlidir, çünkü şu an itibarıyla öyle bir noktaya geldiğimiz söylenebilir ki, tarihte II. Bir Roma oluşumunun başlangıcında yer almaktayız.

Harita: İmparator Theodosius'un ölümünün ardından Batı ve Doğu Roma İmparatorlukları:

Batı Roma İmparatorluğu (kırmızı) Doğu Roma İmparatorluğu (Mor),
M. S. 400

Bu büyük imparatorluk, bugünkü Roma şehrinin tepelerinden biri olan Palatina'daki küçük bir köyden doğdu, savaş yolu ile genişledi. Önce bütün İtalya'yı ellerine geçiren Romalılar, Cumhuriyet ve İmparatorluk çağlarında ülkelerine ülkeler kattılar. M. S. II. yüzyıl içinde Roma İmparatorluğu en geniş sınırlarına ulaşmıştı. Bu sınır şöyleydi: İngiltere'yi de içine alan bütün batı Avrupa, bütün güney Avrupa, Romanya'yı içine alan, Kırım'a kadar uzanan doğu Avrupa, Balkanlar, Kafkas Dağları'na kadar bütün Akdeniz ülkeleri, Fas'tan, Basra Körfezi'ne kadar bütün Kuzey Afrika, Mısır, Suriye, Arabistan, Irak'ın da bir kısmı. Bu geniş topraklar 6 yüzyıla yakın bir süre Roma'nın elinde kaldı. Ancak İmparatorluk çöktükten sonra, Roma'nın idaresindeki ülkeler ya bağımsızlığa kavuştular, ya da başka milletlerin boyunduruğu altına girdiler.